

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES nE 15 / 93 van 22 september 1993

O. ref. : A / 004 / 93

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan de "Intercommunale des eaux du centre du Brabant wallon" [I.E.C.B.W.], toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 5;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, d.d. 20 april 1993;

Gelet op het verslag opgesteld door mevr. LEPOIVRE;

Brengt op 22 september 1993, het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

De aanvraag betreft een ontwerp van koninklijk besluit waarbij aan de "Intercommunale des eaux du centre du Brabant wallon" toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend.

De I.E.C.B.W. wenst de toegang tot de gegevens vermeld in artikel 3, eerste lid, 1E tot 3E en 5E tot 9E en tweede lid van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

De toegang wordt gevraagd teneinde :

- 1E de facturatie mogelijk te maken van het waterverbruik van de abonnees;
- 2E de belasting te innen -ten gunste van het Waalse Gewest- op het lozen van afvalwater dat geen industrieel afvalwater is, voorzien in het decreet van de Waalse Gewestraad van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

A. WETTELIJKE BASIS VOOR DE TOEGANG

De I.E.C.B.W. is een intercommunale, samengesteld uit verschillende gemeenten, onder de vorm van een coöperatieve vennootschap.

Deze vennootschap vervult taken van algemeen belang, namelijk de waterbedeling en de inning van een belasting op het lozen van afvalwater.

De toegang tot het Rijksregister kan haar dus worden verleend in toepassing van artikel 5, lid 2 van de wet van 8 augustus 1983, in haar hoedanigheid van Belgische instelling die taken van algemeen belang vervult.

De wetten en decreten waarin de bevoegdheden van de I.E.C.B.W. hun grond vinden, zijn :

1. artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, die de gemeenten ertoe verplicht in te staan voor de waterbedeling in het raam van de hygiëne;
2. de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en inzonderheid de artikelen 1 en 3;
3. het decreet van de Waalse Gewestraad van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater, dat in zijn artikel 23 aan de waterbedelers de zorg toevertrouwd voor de inning van belasting op het lozen van afvalwater ten gunste van het Waalse Gewest.

De facturatie en de inning voor rekening van het Waalse Gewest, van de belasting waarvoor de I.E.C.B.W. instaat, zijn taken die inherent zijn aan de opdrachten van algemeen belang, die haar door deze verscheidene wetgevingen werden toevertrouwd.

De Commissie stelt vast dat in de aanhef van het ontwerp van koninklijk besluit enkel worden vermeld :

1. de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
2. het decreet van de Waalse Gewestraad van 30 april 1990 tot instelling van een belasting op het lozen van industrieel en huishoudelijk afvalwater, inzonderheid de artikelen 12, 13 en 23.

De Commissie is van oordeel dat het raadzaam zou zijn in de aanhef de wettelijke gronden te vermelden die de toegang van de I.E.C.B.W. tot het Rijksregister rechtvaardigen.

B. RECHTVAARDIGING VAN DE VRAAG OM TOEGANG TOT HET RIJKSREGISTER

De toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister wordt gevraagd teneinde de volgende taken te vergemakkelijken :

- 1E de facturatie;
- 2E de inning van een belasting ten gunste van het Waalse Gewest.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken rechtvaardig zijn verzoek met het argument dat in haar advies 90 / 092 van 25 oktober 1990, de Commissie zich gunstig had uitgesproken over een gelijkaardig ontwerp van besluit, met name het ontwerp van besluit dat het koninklijk besluit werd van 31 maart 1992 waarbij aan de "Compagnie intercommunale liégeoise des eaux" toegang tot het Rijksregister van de natuurlijke personen wordt verleend.

De Commissie merkt op dat het advies 90 / 092 werd uitgebracht door de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die werd vervangen door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie is van oordeel dat de facturatie en de inning waarvoor de I.E.C.B.W. instaat, taken zijn die inherent zijn aan de opdrachten van algemeen belang die zij moet vervullen.

C. OMVANG VAN HET RECHT OP TOEGANG :

De Commissie stelt vast dat de toegang tot het Rijksregister wordt gevraagd voor alle informatiegegevens vervat in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983, met uitzondering van de nationaliteit.

De Commissie meent eraan te moeten herinneren dat artikel 5, lid 1 van de wet de mogelijkheid van toegang tot het Rijksregister enkel voorziet voor de "*informatie die zij (de begunstigden) krachtens een wet of een decreet bevoegd zijn te kennen.*"

Aangezien lid 2 van artikel 5 een uitbreiding is van de mogelijkheid voorzien in lid 1 van hetzelfde artikel, kan de toegang tot de gegevens van het Rijksregister slechts worden toegekend voor de informatiegegevens die de I.E.C.B.W. krachtens een wet of een decreet bevoegd is te kennen.

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, reeds meermaals heeft opgemerkt, is het de zaak van de Regering *"ter eerbiediging van het wettigheidsbeginsel om" met grote zorgvuldigheid (na te gaan) of de kennis van elk van de in artikel 3 van (de) wet opgesomde informatiegegevens volstrekt noodzakelijk is opdat de betrokken openbare overheid haar opdracht kan uitvoeren*" (zie, onder meer, het advies van 22 januari 1992 over het ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 4 mei 1992 waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van het Waalse Gewest toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, B.S. van 28 juli 1992, p. 16.952; het advies van 4 maart 1992 over het ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 18 mei 1992 waarbij aan sommige overheden van het Waals Ministerie voor Uitrusting en Vervoer toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen, B. S., 2 juli 1992, p. 15.048).

In de oorspronkelijke vraag om toegang, had de I.E.C.B.W. geen rechtvaardiging gegeven voor deze toegang tot nagenoeg alle gegevens van het Rijksregister, voor de uitvoering van haar facturatie en de inning van de belasting.

In antwoord op een vraag van de Commissie, verklaart de I.E.C.B.W. dat van de informatiegegevens vervat in artikel 3 van de wet tot regeling van een Rijksregister, *enkel de datum van het eventueel overlijden voor hen onontbeerlijk zou zijn.*

Anderzijds, worden momenteel de informatiegegevens die noodzakelijk zijn voor het bijwerken van hun bestanden, opgevraagd bij de gemeentelijke overheid telkens als zij poststukken teruggestuurd krijgen die als "onbekend" worden afgestempeld. De huidige procedure verloopt zeer moeilijk omdat de overheden weigeren hun de gegevens in verband met de wijzigingen te bezorgen. In dat geval gaan hun beambten over tot een onderzoek ter plaatse, maar overdag zijn al de abonnees niet altijd thuis.

Ondertussen bevatten hun bestanden in verband met de inning van de belasting op het lozen van afvalwater, die zij overmaken aan het Waalse Gewest, ook fouten. Een correcte en doeltreffende werking wordt dan ook zeer moeilijk.

De I.E.C.B.W. zegt eveneens dat zij eenvoudig de naam wenst te kennen van de bewoners van een bepaald gebouw, met de datum van aankomst, en in geval van vertrek, het nieuwe adres van de bewoners, of in voorkomend geval, de datum van overlijden.

Net als de Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, is de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van oordeel dat de machtiging tot toegang beperkt moet worden tot slechts die gegevens van het Rijksregister die onontbeerlijk zijn opdat de instellingen van algemeen belang hun taken kunnen vervullen (zie Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer - Algemene evaluatie van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van de Belgische wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en haar uitvoeringsbesluiten - Brussel, februari 1991, p. 8 en 9, en advies nr. 03/93 van 16 juni 1993 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer over het ontwerp van koninklijk besluit tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en van het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de Commissies die controleopdrachten vervullen in het kader van de wetgeving betreffende het syndicaal statuut in de overheidssector.)

Na kennis te hebben genomen van de behoeften van de I.E.C.B.W., meent de Commissie dat om tot een "doeltreffende" facturering te komen en zelfs om onwillige betalers gerechtelijk te vervolgen, de I.E.C.B.W., geen toegang hoeft te hebben tot de gegevens van het Rijksregister

betreffende het geslacht, het beroep, noch de samenstelling van het gezin (artikel 3, lid 1, 3E, 7E en 9E).

De toegang tot de informatiegegevens betreffende :

- de naam en voornamen
- de geboorteplaats en -datum
- de hoofdverblijfplaats
- de plaats en datum van overlijden
- de burgerlijke staat

evenals de eventuele wijzigingen die aan deze gegevens worden aangebracht, volstaan immers om het de Intercommunale mogelijk te maken zich van haar taken te kwijten in verband met de facturatie en de inning van de belasting ten gunste van het Waalse Gewest.

Het kennen van de naam en voornamen maakt de identificatie mogelijk van de geabonneerde, die van de geboorteplaats en de geboortedatum voorkomt het risico op verwarring in geval van gelijknamigheid en die van de hoofdverblijfplaats maakt de controle van het adres mogelijk voor de toezending van de facturen. De gegevens betreffende het overlijden zullen de afsluiting van de rekeningen en het innen ervan ten opzichte van de rechthebbenden vergemakkelijken.

De I.E.C.B.W. zou tevens de informatie betreffende de burgerlijke staat nodig hebben. Inderdaad, in toepassing van artikel 222 van het Burgerlijk Wetboek, verbindt een schuld die door één der echtgenoten wordt aangegaan voor het huishouden, de andere echtgenoot hoofdelijk. Indien een abonnee zijn factuur of belasting niet betaalde, kan de I.E.C.B.W. dit bedrag dus bij zijn echtgeno(o)t(e) opeisen.

De Commissie leidt hieruit af dat de I.E.C.B.W. slechts machtiging dient te worden verleend tot de gegevens -en de bijwerking ervan- bedoeld in artikel 3, lid 1, 1E, 2E, 5E, 6E en 8E van de wet van 8 augustus 1983.

D. GEBRUIK VAN DE INFORMATIEGEGEVENS

Artikel 2, lid 1 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt -wat nuttig is- dat de informatiegegevens van het Rijksregister slechts mogen worden gebruikt voor de doeleinden vermeld in artikel 1, lid 1 en dat zij niet mogen worden meegedeeld aan derden.

Worden niet als derden beschouwd :

- 1E de natuurlijke personen waarop die informatiegegevens betrekking hebben, alsook hun wettelijke vertegenwoordigers;
- 2E de openbare overheden en de instellingen aangeduid krachtens artikel 5 van voormelde wet van 8 augustus 1983, in het kader van de betrekkingen die zij met de I.E.C.B.W. onderhouden, in uitoefening van de opdrachten die haar werden toegewezen.

De Commissie stelt met genoegen vast dat de mededeling van de informatiegegevens dus strikt beperkt is.

De Commissie is van oordeel dat het wenselijk is aan artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit een derde lid toe te voegen waarin wordt gepreciseerd dat :

"Worden beschouwd als derden, de verschillende diensten van de I.E.C.B.W., andere dan die belast met de facturatie en het innen van de belasting voor het Waalse Gewest."

E. AANWIJZING VAN DE HOUDERS VAN DE MACHTIGING

Artikel 1, lid 2 van het ontwerp van koninklijk besluit behoudt de toegang tot de informatiegegevens van het Rijksregister voor aan :

- 1E de Voorzitter van de I.E.C.B.W.;
- 2E de personeelsleden van de I.E.C.B.W. die door hem daartoe bij naam en schriftelijk zijn aangewezen op voorwaarde dat zij een graad bekleden die gelijkwaardig is aan die van niveau 1 van de Rijksambtenaren.

Artikel 3 van het ontwerp bepaalt dat de lijst van de aangewezen personeelsleden, met vermelding van hun graad en ambt, jaarlijks wordt opgesteld en volgens dezelfde periodiciteit aan de Commissie voor de persoonlijke levenssfeer wordt toegezonden.

De Commissie merkt op dat deze bepalingen bijna in overeenstemming zijn opgesteld met de voorschriften die voortvloeien uit haar rechtspraak.

Ze is echter van mening dat het zinsdeel "op grond van hun ambt" vermeld in artikel 1, lid 3, 2e, zou moeten worden aangevuld met de zinsnede "*en voor de uitvoering van hun opdrachten*".

De Commissie wenst dat de personeelsleden van de I.E.C.B.W. die toegang hebben tot het Rijksregister, een document ondertekenen waarin de nadruk wordt gelegd op hun plicht om de veiligheid te waarborgen en om het vertrouwelijke karakter te verzekeren van de gegevens die van het Rijksregister werden bekomen.

F. CONCLUSIES

De beperkingen die het ontwerp van koninklijk besluit bevat met betrekking tot de personen die gemachtigd zijn om toegang te krijgen tot het Rijksregister, beantwoorden aan de bezordheid die de Commissie reeds meermaals heeft uitgedrukt, om de risico's op de verspreiding en de banalisering van de gegevens van het Rijksregister te beperken.

De Commissie is evenwel van mening dat de toegang tot het Rijksregister beperkt moet blijven tot de informatiegegevens die de I.E.C.B.W. nodig heeft voor het vervullen van haar opdrachten van algemeen belang, en dat de bescherming van de vertrouwelijkheid van de gegevens van het Rijksregister wordt verzekerd.

OM DEZE REDENEN,

Onder voorbehoud van de wijzigingen met betrekking tot de omvang van het recht op toegang tot de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen, en de voorgestelde toevoegingen, brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,
De voorzitter,

J. PAUL.

P. THOMAS.